

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	6 Gorffennaf 2021
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet dros Blant a Chefnogi Teuluoedd
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Dilwyn Morgan
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

Y RHESYMAU PAM FOD ANGEN PENDERFYNIAD

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad yn effeithiol

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Blant a Chefnogi Teuluoedd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd hyd yma yn 2021-22 yn erbyn addewidion Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023; materion a lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Hoffwn nodi bod y materion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd Herio Perfformiad Adrannol, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu.
- 1.3 Mae'r prosiectau blaenoriaeth drwy Gynllun y Cyngor yn symud ymlaen, ac ar y trywydd i gyflawni yn erbyn ein haddewidion, a'u pwrpas. Mae rhai materion eraill wedi codi i sylw drwy ein herio perfformiad sy'n achosi pryder i ni ac rwy'n amlinellu'r rheiny isod.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

2 PROSIECTAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2018-2023

2.1 Nodir isod y cynnydd sydd wedi ei wneud hyd yma yn erbyn prosiectau blaenoriaeth yr Adran. Mae'r blaenoriaethau hyn yn mynd i'r afael gyda phrif risgiau'r adran. Yn gyffredinol teimlaf fod bob prosiect ar hyn o bryd yn mynd i'r cyfeiriad cywir yn erbyn yr addewidion yr ydym wedi eu gwneud yng Nghynllun y Cyngor.

2.2 Strategaeth Cadw Teuluoedd Gyda'i Gilydd

Rwy'n falch o nodi fod y rhaglen Diogelu Plant yn Effeithiol, ymyrraeth Ffordd Gwynedd ar y cyd rhwng Adran Plant ac Addysg; a datblygu Strategaeth Cadw Teuluoedd Gyda'i gilydd yn symud ymlaen fel y rhagwelwyd. Mi fyddaf yn dod i'r Cabinet i gyflwyno'r Strategaeth honno yn fuan.

2.3 Sicrhau darpariaeth arbenigol briodol leol ar gyfer plant gydag anghenion cymhleth

Er fod y pandemig wedi oedi'r rhaglen trawsffurfio hon, gallaf nodi fod yr Adran ar y cyd gyda Bwrdd Iechyd a Chyngor Mon wedi addasu ac ailgydio yn y prosiect. Mae'r broses recriwtio ar gyfer treialu Tim Aml-asiatnaethol wedi symud yn ei flaen; ac mae rhaglen hyfforddiant i gefnogi plant gydag anghenion dwys a cymhleth wedi cychwyn ers Ionawr, ac yn tynnu gweithlu addysg, gofal cymdeithasol a iechyd at ei gilydd.

2.4 Sicrhau fod teuluoedd a phlant gydag awtistiaeth yn cael mynediad i'r gefnogaeth sydd ei angen arnynt i ffynnu

Mae grŵp prosiect wedi ei sefydlu ac maent wedi cwblhau adolygiad o sefyllfa bresennol profiadau teuluoedd gyda phlant ag awtistiaeth. Mae'r Grŵp wedi tynnu Cynllun Awtistiaeth drafft ynghyd sy'n dangos be sydd angen i ni ei wneud i ymateb i argymhellion yr adolygiad. Byddaf yn dod a'r cynllun hwnnw i'r Cabinet yn fuan gan fod elfennau o'r cynllun yn ceisio mynd i'r afael a chodi ymwybyddiaeth o awtistiaeth a'i fod yn fusnes i bawb. Mae un pryder yn y maes y byddaf, gyda chefnogaeth y Cyfarwyddwr Corfforaethol yn ei uchafu yn ffurfiol gyda'r Bwrdd Iechyd, sef rhestrau aros am asesiadau Niwro ddatblygiadol, ac effaith hynny ar blant a'u teuluoedd yma yng Ngwynedd.

2.5 Cefnogi Llesiant Pobl

Mae'r gwaith o gefnogi llesiant pobl dros y misoedd diwethaf wedi parhau i ganolbwyntio ar ymateb i heriau a sgil-ffeithiau'r pandemig. Yn bennaf mae'r gwaith yma wedi parhau o amgylch cefnogi darpariaeth tloedi bwyd, sefydlu'r peilot Hwb Help (Maesgeirchen) yn rhan o gynllun adfer Gogledd Cymru, a chanolbwyntio ar sefydlu trefniadau i'r ffrydiau gwaith sydd wedi eu blaenoriaethu gennym fel Cyngor. Mae rhai o'r ffrydiau gwaith hynny yn symud ymlaen yn dda ee atal digartrefedd, gofawyr, ac mae rhai o'r ffrydiau gwaith eraill angen eu cadarnhau ymhellach.

3. PERFFORMIAD A MESURAU

3.1 Byddwn yn dymuno tynnu eich sylw at y materion canlynol, nad ydynt yn ymwneud a'r Prosiectau Blaenoriaeth, ond eu bod nhw'n derbyn sylw gan yr adran oherwydd eu bod yn cael effaith ar berfformiad gwasanaethau a/neu yn achosi pryder i ni.

- 3.2 Capasiti y Gweithlu - Mae'r Adran yn gweithredu trefniadau dros dro er mwyn delio gyda diffyg yn y niferoedd angenrheidiol o weithwyr cymdeithasol, drwy ddargyfeirio gweithwyr i'r Timau Gwaith Cymdeithasol. Mae'r adran hefyd yn parhau i drïo recriwtio gweithwyr cymdeithasol. Mae'r Cyngor yn cystadlu gyda siroedd eraill am weithwyr, mewn cyd-destun o gyflogau uwch yn y siroedd eraill, prinder cyffredinol yn y maes, a'n angen am siaradwyr Cymraeg. Mae llwythi achos y gweithlu presennol yn cynyddu, a nifer o'r achosion hynny yn gymhleth ac felly angen mwy o amser, sylw a chefnogaeth. Mae'r risg o amgylch capasiti y gweithlu presennol os na allwn ymateb iddo yn effeithio ar weddill ein gallu i gyflawni'r prosiectau blaenoriaeth a'r gwaith dydd i ddydd; yn ategol a bod yn andwyol i iechyd a lles y staff eu hunain.
- 3.3 Methiant yn y systemau gwybodaeth – Mae gennym bryder ynghylch y system wybodaeth WCCIS sy'n dal cofnodion achosion a teuluoedd yr adran. Mae'r mater yn cael ei drafod ar lefel genedlaethol ar y cyd gydag awdurdodau eraill, Llywodraeth Cymru a'r cwmnïau meddalwedd, ond nid ydym yn hyderus ar hyn o bryd fod datrysiad cadarn mewn lle i ddiogelu y system honno na'i gwallau.
- 3.4 O ran mesurau'r adran, rwyf ar y cyfan yn hapus gyda'u perfformiad. Byddwn yn dymuno tynnu eich sylw at 2 yn benodol sy'n darlunio stori'r adran yn ystod y cyfnod sydd dan sylw yn yr adroddiad hwnnw.
- 3.5 Mae niferoedd sy'n cysylltu gyda yr Adran am Wybodaeth, Cyngor neu Gefnogaeth yn cynyddu yn 522 ym mis Ebrill a 575 ym Mis Mai o gymharu a 460 yr un, yn yr un misoedd flwyddyn diwethaf. Adlewyrchiad efallai o sgil-ffeithiau'r pandemig ac o'r hyn sydd i ddod i ni o ran angen trigolion am gymorth.
- 3.6 Mae hi hefyd yn braf cael adrodd mor gynnar yn y flwyddyn ar effaith ein hymdrechion i gadw teuluoedd gyda'i gilydd, sydd fel y gwyddoch yn un o brosiectau blaenoriaeth yr adra. Gyda 857 o blant yn agored i'r adran ar y 31 o Fai, mae 45% ohonynt yn byw gyda rhieni /teulu / ffrindiau.

4 SEFYLLFA ARIANNOL / ARBEDION

- 4.1 Mae'r Cabinet wedi trafod prif gynllun arbedion, Cynllun Dechrau i'r Diwedd, yr adran ym mis Ionawr 2021, pan ddilëwyd £1,149,000 o'r targed (£688,000 o'r targed hyd at 2020/21 a £460,000 pellach ar gyfer 2021/22). Fodd bynnag mae'r adran yn parhau i edrych ar gyflawni'r targed arbedion diwygiedig drwy wella effeithlonrwydd eu trefniadau gwaith.
- 4.2 Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2020/21 bu i'r Adran dderbyn cymorth ariannol o £1,261,000 i glirio eu gorwariant am y flwyddyn, oedd yn bennaf yn y maes lleoliadau all-sirol. Ar gyfer 2021/22, fel rhan o'r drefn bidiau bu i'r Adran dderbyn gwerth dros £1,824,000 o fidiau parhaol i gwrdd â phwysau anorfod yn bennaf ar leoliadau plant mewn gofal. Mae'r rhagolygon cynnar eleni yn awgrymu fod y cyfuniad o adnodd ychwanegol ynghyd â dileu gwerth £1,149,000 o arbedion, wedi cynorthwyo sefyllfa ariannol yr Adran ac felly yn seiliedig ar y sefyllfa bresennol, rhagwelir y bydd modd cadw o fewn y gyllideb.

5. Barn y Swyddogion Statudol:

- i. **Y Swyddog Monitro:** *"Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb."*

ii. **Y Pennaeth Cyllid:** *“Mae rhan 4 yr adroddiad perfformiad hwn yn ymhelaethu ar y risgiau sydd ynghlwm â’r materion ariannol perthnasol. Mae swyddogion yr Adran Gyllid wedi cydweithio ag awdur yr adroddiad ac rwyf yn fodlon fod rhan 4 yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o’r sefyllfa”*

a. **Barn yr Aelod Lleol:**

i. Ddim yn fater lleol.

b. **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:**

i. Dim i’w nodi.

Atodiadau